Anarşinin Maskesi

Percy Bysshe Shelley

Çeviren **Volkan Hacıoğlu**

Percy Bysshe Shelley

4 Ağustos 1792'de Horsham, Sussex, İngiltere'de doğdu. İkinci kuşak İngiliz romantik şairlerinin en önemlilerindendir. Byron ve Keats yakın dostlarındandır. İkinci eşi Mary Shelley ünlü *Frankenstein* romanının yazarıdır. Sion House Akademisi'nden sonra 1804'de University College, Oxford'a girdi. Bu sıralarda *Zastrozzi* (1810) adlı gotik romanı ve *Ateizmin Gerekliliği* (1811) adlı şiiri yazdı. Ateist görüşlerinden dolayı okuldan atıldı. William Wordsworth'den etkilenen Shelley, reformcu düşüncelerini dile getiren *Kraliçe Mab: Felsefi Bir Şiir* (1813) adlı lirik eseri kaleme aldı. İlk büyük şiiri olan *Alastor; ya da, Yalnızlığın Ruhu*'nu 1816'da yayımladı. En ünlü eserleri arasında *Ozymandias* (1818), *Ode to the West Wind* (1819), *Prometheus Unbound* (1820), *To a Skylark* (1820), *The Mask of Anarchy* (1819) yer almaktadır. 'Arka planında İstanbul'un sokak sesleri duyulan' *İslam'ın İsyanı* adlı uzun şiiri 1818 yılında yayımlandı. John Keats'in ölümü üzerine *Adonais* (1821) adlı bir eleji yazdı. Shelley, 8 Temmuz 1822'de *Don Juan* adlı yelkenlisiyle Lerici'ye giderken İtalya'da, Spezia Koyu'nda yakalandığı fırtınada boğularak öldü. Karl Marx, Oscar Wilde, George Bernard Shaw, Bertrand Russell, Upton Sinclair vb. yazarların hayranlığını kazanan Shelley'nin "İngilizce yazılmış en büyük siyasi şiir" olarak nitelenen *Anarşi'nin Maskesi* (1819) adlı eseri, Henry David Thoreau'nun "Sivil İtaatsizlik" makalesi ile Gandhi'nin pasif direniş felsefesine esin kaynağı olmuştur.

Volkan Hacıoğlu

1977'de İstanbul'da doğdu. İ.Ü. İktisat Fakültesi, İngilizce İktisat Bölümü'nü bitirdi (2000). Aynı bölümde Yüksek Lisans yaptı. 2006'da New York Eyalet Üniversitesi, Sanatlar ve Bilimler Koleji, Ekonomi Bölümü'nde burslu olarak Doktora programına başladı. Çalışmalarını İ.Ü. İktisat Fakültesi'nde sürdürmektedir. Şiirleri ve çevirileri 1997 yılından bu yana *Öteki-siz*, *Öküz*, *Kaçak Yayın*, *Radikal Kitap*, *Yasakmeyve/Karakalem*, *Güzel Yazılar*, *Berfin Bahar*, *Şiir Ülkesi*, *Şiir Saati*, *Cumhuriyet Kitap*, *Akatalpa*, *Eliz Edebiyat*, *Patika*, *Kırpı Şiir*, *Sanat Cephesi*, *Sincan İstasyonu*, *Kayışın Edebiyat*, *Yaba Edebiyat*, *Kuzey Yıldızı*, *Mavi Liman*, *Forum Edebiyat*, *Akbuk*, *Ç.N. Çeviri Edebiyatı*, *Yeniyazı*, *Kuşak Edebiyat*, *Muhür*, *Temrin*, *Yokuş*, *Taflan*, *Dergi@Net*, *Şiir Akademisi*, *H@vuz*, *MaviDünya*, *MaviMelek Edebiyat*, *Borges Defteri* vb. dergilerde yer aldı İlk şiir kitabı *Duvarlarda Gözlerim Üşüyor* 2006'da yayımlandı. Birçok derginin yazı kurulunda bulundu. *Şiir'den* dergisinin yayın kurulu üyesidir. Halen çeşitli dergilerde şiirleri ve çevirileri yayımlanmaktadır.

Anarşi'nin Maskesi

Digraf Yayıncılık	90
Şiir-Antoloji	56
Anarşi'nin Maskesi	Percy Bysshe Shelley
Dizi Editörü	Müesser Yeniay
Redaktör:	Şenol Topcu
copyright	Digraf Yayıncılık
ISBN	978-975-9056-89-6
Kapak Tasarımı	Erkan Beyaz
1. Basımı	Ekim 2010
Baskı-Cilt	Ege Basım
	Tel: 0216 472 8401
	İSTANBUL
Digraf İrtibat	(0537) 251 29 31
Adres	Samandıra Cad. Harmanlı Sokak,
	Özlem Ses Sitesi B Blok No:1
	Yakacık, Kartal, İstanbul

Şiirden Digraf'ın bir yayın markasıdır.

Percy Bysshe Shelley

Anarşi'nin Maskesi

Çev.:Volkan Hacıoğlu

THE MASK OF ANARCHY

Written on the occasion of the massacre carried out by the British Government at Peterloo, Manchester 1819

As I lay asleep in Italy
There came a voice from over the Sea,
And with great power it forth led me
To walk in the visions of Poesy.

ANARŞİ'NİN MASKESİ

İngiliz hükümetinin 1819'da Peterloo, Manchester'da yaptığı katliam üzerine yazılmıştır.

Uykuya daldığımda İtalya'da
Bir ses çıkageldi denizler üzre
Ve var gücüyle beni önüne katıp
Uçurdu Şiir'in düş dünyaları içre.

I met Murder on the way—
He had a mask like Castlereagh—
Very smooth he looked, yet grim;
Seven blood-hounds followed him:

All were fat; and well they might
Be in admirable plight,
For one by one, and two by two,
He tossed the human hearts to chew
Which from his wide cloak he drew.

Yolumu kesti Katil'in gölgesi—
Yüzünde Castlereagh maskesi—
Yumuşak bakışlı, yine de amansız,
Yedeğinde yedi kan tazısı:

Hepsi semirmiş semirmesine
Köpek sadakati sahibinin sesine,
Birer birer, ikişer ikişer,
Çiğneyip geçti insan yüreklerini
Çıkarıp pelerininden köpeklerini.

Next came Fraud, and he had on,
Like Eldon, an ermined gown;
His big tears, for he wept well,
Turned to mill-stones as they fell.

And the little children, who
Round his feet played to and fro,
Thinking every tear a gem,
Had their brains knocked out by them.

Clothed with the Bible, as with light,
And the shadows of the night,
Like Sidmouth, next, Hypocrisy
On a crocodile rode by.

Sahtekâr boy gösterdi ardından,
Sırtında ermin kürkü sanki Eldon,
Öyle güzel ağladı ki iri gözyaşları
Düştüğü yerde ağır değirmentaşları.

Ve ufak tefek birçok afacan
Ayakaltında durmadan dolaşan,
Mücevher sanıp her bir damlayı
Vurup patlattılar kafayı.

Üstünde Kutsal Kitap'ın ışık giysisi
Ve gecelerin gölgesi,
Sidmouth gibi, derken, İkiyüzlülük
Binerek geldi bir timsaha büyük.

And many more Destructions played
In this ghastly masquerade,
All disguised, even to the eyes,
Like Bishops, lawyers, peers, or spies.

Last came Anarchy: he rode
On a white horse, splashed with blood;
He was pale even to the lips,
Like Death in the Apocalypse.

And he wore a kingly crown;
And in his grasp a sceptre shone;
On his brow this mark I saw -
'I AM GOD, AND KING, AND LAW!'

Ve Kıyımlar oldu art arda
Bu berbat maskeli baloda,
Piskopos, hukukçu, asilzade, casus
Kisvesi altında gözler kör ağızlar sus pus.

Sonunda çıktı meydana Anarşi
Kır atının üstünde kan lekesi,
Dili damağı kupkuru benzi solgun,
Kıyamet gününde Ölüm gibi vurgun.

Başında bir kral tacı,
Elinde parlak hükümdar asası,
Ve okunan bir yazı alnında:
'KANUN DA BENİM, KRAL DA BENİM, TANRI DA!'

With a pace stately and fast,
Over English land he passed,
Trampling to a mire of blood
The adoring multitude.

And a mighty troop around,
With their trampling shook the ground,
Waving each a bloody sword,
For the service of their Lord.

And with glorious triumph, they
Rode through England proud and gay,
Drunk as with intoxication
Of the wine of desolation.

Görkemle atıp hızlı adımlarını,
Katetti İngiltere topraklarını,
Çiğnenip geçildi kandan bataklık,
Tapınılan kalabalık.

Ve etraftaki kraliyet kuvvetlerinin,
Ayakları altında sarsıldığı duyuldu yerin,
Sağa sola savrulan kanlı kılıçlar hep beraber,
Efendilerine hizmette kusur etmediler.

Şerefli bir zaferle süvari taburu
İngiltere'de gezdirdi gururu,
Sarhoşluğuyla şanın
Şarabıyla perişanlığın.

O'er fields and towns, from sea to sea,
Passed the Pageant swift and free,
Tearing up, and trampling down;
Till they came to London town.

And each dweller, panic-stricken,
Felt his heart with terror sicken
Hearing the tempestuous cry
Of the triumph of Anarchy.

For with pomp to meet him came,
Clothed in arms like blood and flame,
The hired murderers, who did sing
'Thou art God, and Law, and King.

Dağlardan denizlerden uzak yakın,
Geçti Tören alayı akın akın,
Önüne ne çıkarsa yağmaladı,
Ve Londra kapılarına dayandı.

İnsanlar kaçıştı panik halinde
Korkular uyandı yüreklerinde
Duyar duymaz o fırtınalı haykırışı
Anarşi'nin zafer alkışı.

Görkemle çıktı meydana silahlanmış,
Ete kemiğe bürünür gibi kuşanmış,
Kiralık katiller, bir şarkı dudaklarında
'Kanun da sensin, Kral da sensin, Tanrı da.

'We have waited, weak and lone
For thy coming, Mighty One!
Our Purses are empty, our swords are cold,
Give us glory, and blood, and gold.'

Lawyers and priests, a motley crowd,
To the earth their pale brows bowed;
Like a bad prayer not over loud,
Whispering - 'Thou art Law and God.' —

Then all cried with one accord,
'Thou art King, and God and Lord;
Anarchy, to thee we bow,
Be thy name made holy now!'

Çaresiz ve yalnız bekledik gelmeni
Göster artık gücünü kuvvetini!
Cebimiz delik, kılıcımız çıkmaz kınından,
Şan şeref bağışla bize, altından ve kandan.'

Hukukçular, rahipler, her türlü kalabalık,
Duvar gibi sarı alınları yere eğik,
Duyulmayan kötü bir yakarış düşmez dillerinden,
Fısıltılar yükselir: 'Kanun da sensin, Tanrı da sen.'

Ve birden çığlık attı dev bir ağız,
'Efendimiz, Kralımız, Tanrımız,
Anarşi, eğiliyoruz önünde,
Kutsansın adın bundan böyle!'

And Anarchy, the skeleton,
Bowed and grinned to every one,
As well as if his education
Had cost ten millions to the nation

For he knew the Palaces
Of our Kings were rightly his;
His the sceptre, crown and globe,
And the gold-inwoven robe.

So he sent his slaves before
To seize upon the Bank and Tower,
And was proceeding with intent
To meet his pensioned Parliament

Bir kurukafa bir iskelet işte Anarşi,
Eğilerek ve sırıtarak selamladı herkesi,
Sanki çok iyi bir eğitim almış
Bu iş millete pahalıya patlamış.

Krallardan değil, Saraylar
Dosdoğru ondan sorulur;
Elinde hükümdar asası, başında tacıyla,
Omuzlarında altın işlemeli kaftanıyla.

Kendine kul köle olanları gönderir
Bankaları ve Kuleleri ele geçirir,
Ve azimle ilerler yolunda
Oturmak için maaşlı Parlamento koltuğunda

When one fled past, a maniac maid,
And her name was Hope, she said:
But she looked more like Despair,
And she cried out in the air:

'My father Time is weak and gray
With waiting for a better day;
See how idiot-like he stands,
Fumbling with his palsied hands!

He has had child after child,
And the dust of death is piled
Over every one but me —
Misery, oh, Misery!'

Uçarak geçerken o delimsirek erden,
Adının Umut olduğunu söyleyen,
Daha çok Umutsuzluğu andırıyordu
Ve avazı çıktığı kadar bağırıyordu:

'Elden ayaktan düştü Zaman: benim peder
Gelmedi beklediği güzel günler,
Bir budala gibi bak nasıl duruyor
Eli ayağı birbirine dolaşmış inliyor!

Çocuk ardına çocuk peydahladı,
Hepsinin üstüne ölü toprağı yığıldı
Tek ben kaldım geride:
Sefalet, ah, Sefalet işte!'

Then she lay down in the street,
Right before the horses' feet,
Expecting, with a patient eye,
Murder, Fraud, and Anarchy.

When between her and her foes
A mist, a light, an image rose,
Small at first, and weak, and frail
Like the vapour of a vale:

Till as clouds grow on the blast,
Like tower-crowned giants striding fast,
And glare with lightnings as they fly,
And speak in thunder to the sky,

Birden yıkıldı sokak ortasında,
Ezildi at nallarının altında,
Dört gözle beklerken gelmelerini,
Katil'i, Sahtekâr'ı, Anarşi'yi.

Bir yanda kendisi, düşmanları diğer yanda
Sis bulutu, ışık huzmesi, hayaller arasında,
Belli belirsiz silik bir karartı
Vadiler kadar dumanlı:

Tozu dumana katan bir patlama,
Dev adımlarla yürüyen heyula
Uçuşan şimşek ışıkları kadar parlak
Fırtınalı göklerle konuşarak,

It grew— a Shape arrayed in mail
Brighter than the viper's scale,
And upborne on wings whose grain
Was as the light of sunny rain.

On its helm, seen far away,
A planet, like the Morning's, lay;
And those plumes its light rained through
Like a shower of crimson dew.

With step as soft as wind it passed
O'er the heads of men—so fast
That they knew the presence there,
And looked,— but all was empty air.

Zırhlı bir Gölge giderek büyüdü
Engerek derisinden parlak göründü,
Kuşandı ışıktan kanatları,
Andıran güneşli yağmurları.

Dümeni doğrultan, ufukta görünen
Şafak vakti sanki bir gezegen
Tüylerinden ışıklar damladı
Kızıl çiyler gibi yağdı.

Geçtiği rüzgârlar kadar hafif adımlarla
Uçtu insanların üzerinden hızla,
Herkes hissetti varlığını göklerde,
Ama göremediler onu hiçbir yerde.

As flowers beneath May's footstep waken,
As stars from Night's loose hair are shaken,
As waves arise when loud winds call,
Thoughts sprung where'er that step did fall.

And the prostrate multitude
Looked—and ankle-deep in blood,
Hope, that maiden most serene,
Was walking with a quiet mien:

And Anarchy, the ghastly birth,
Lay dead earth upon the earth;
The Horse of Death tameless as wind
Fled, and with his hoofs did grind
To dust the murderers thronged behind.

Mayıs'ın dizi dibinde çiçekler nasıl biterse,
Gece'nin dağınık saçlarından yıldızlar nasıl düşerse,
Rüzgârların çağrısına nasıl uyarsa dalgalar,
Düşünceleri ayaklandırdı geçtiği yerde o adımlar.

Ve yere serilmiş kalabalık
Baktı kana batmış ayak bileklerine dek,
Umut, o erden, dingin mi dingin,
Geçiyordu edasıyla sessizliğin:

Ve doğuştan uçuk benizli Anarşi öldü,
Yedi kat yerin dibine gömüldü;
Rüzgâr kadar vahşi Ölüm'ün Atları
Tozu dumana katarak toynakları
Ezip geçti katil kalabalıkları.

A rushing light of clouds and splendour,
A sense awakening and yet tender
Was heard and felt - and at its close
These words of joy and fear arose

As if their own indignant Earth
Which gave the sons of England birth
Had felt their blood upon her brow,
And shuddering with a mother's throe

Had turned every drop of blood
By which her face had been bedewed
To an accent unwithstood,—
As if her heart had cried aloud:

Görkemli ışıkları, koşuşturan bulutların,
Tazeliği yeni yeni uyanan duyguların
Aldı yüreklerdeki değişmez yerini,
Konuştu sevincin ve korkunun dilini

Sanki onların öfkeli toprakları
Doğuran İngiltere'nin çocuklarını,
Alnına sıçrayan kanı gördü,
Anaların yüreğindeki sancı büyüdü

Yüzünde çiylerle yıkanan
Her kan damlası dağılan
Dönüştü dayanılmaz bir haykırışa
Bağırdı yüreği çığlık çığlığa:

'Men of England, heirs of Glory,
Heroes of unwritten story,
Nurslings of one mighty Mother,
Hopes of her, and one another;

'Rise like Lions after slumber
In unvanquishable number,
Shake your chains to earth like dew
Which in sleep had fallen on you—
Ye are many—they are few.

'What is Freedom?— ye can tell
That which slavery is, too well—
For its very name has grown
To an echo of your own.

'İngiltere'nin çocukları, Şan Şeref mirasçıları,
Yazılmamış bir destanın kahramanları,
Süt çocukları kudretli bir Ana'nın,
Umudu onun ve yarınların;

'Kalkın Aslanlar gibi uykudan
Sel olup akın sokaklardan,
Silkinin kırın zincirlerinizi korkunç
Çiyler gibi saran uykunuzda sizi—
Siz hıncahınç, onlar bir avuç!

'Söyleyin,—Özgürlük nedir?
Kölelikten farklı değil midir?
Nedense köle dendiği an
Adınızdır yankılanan.

'Tis to work and have such pay
As just keeps life from day to day
In your limbs, as in a cell
For the tyrants' use to dwell,

'So that ye for them are made
Loom, and plough, and sword, and spade,
With or without your own will bent
To their defence and nourishment.

'Tis to see your children weak
With their mothers pine and peak,
When the winter winds are bleak—
They are dying whilst I speak.

'Çalışmak ve para kazanmak
Eli kolu bağlı, günleri saymak
Yaşarmışçasına bir hücrede
Tiranların barındığı yerde.

'Üretim araçları için üretilmiş olarak
Dokuma tezgâhı, saban ve orak
İster istemez önünde eğileceksiniz
Onların üzerine titreyeceksiniz.

'Çocuklarınız aç çıplak ağlasın diye mi?
Anaları elden ayaktan düşsün diye mi?
Soğuk kış rüzgârları deli gibi essin diye mi?
Ben bunları söylerken onlar ölsün diye mi?

'Tis to hunger for such diet
As the rich man in his riot
Casts to the fat dogs that lie
Surfeiting beneath his eye;

'Tis to let the Ghost of Gold
Take from Toil a thousandfold
More that e'er its substance could
In the tyrannies of old.

'Paper coin—that forgery
Of the title-deeds, which ye
Hold to something of the worth
Of the inheritance of Earth.

'Biri yesin biri baksın diye mi?
Varsıl yoksulu ezsin diye mi?
Tepeden bakıp hor görsün diye mi?
İnsanlar köpekleşsin diye mi?

'Ortaya çıksın diye mi Altın'ın Hayaleti,
Durup dinlenmeden vermek bin bir türlü zahmeti?
Hortlasın diye mi yedi kat yerin dibinden,
Eski tiranlıkların gömüldüğü yerin ta derinlerinden?

'Kâğıt para—o kalpazanlık
Tapu senedi tam bir sahtekârlık
Değerli şeyler mi satın almalı?
Dünyanın mirasına mı konmalı?

'Tis to be a slave in soul
And to hold no strong control
Over your own wills, but be
All that others make of ye.

'And at length when ye complain
With a murmur weak and vain
'Tis to see the Tyrant's crew
Ride over your wives and you—
Blood is on the grass like dew.

'Then it is to feel revenge
Fiercely thirsting to exchange
Blood for blood—and wrong for wrong—
Do not thus when ye are strong.

'Ruhun köleleşsin diye mi?
Özgür iraden kaybolsun diye mi?
Aklın kukla olsun diye mi?
Onlar seni böyle istiyor diye mi?

'Hele bir şikâyet et bakalım sonra
İçten içe zar zor duyulan mırıltılarla
Nasıl çıkar karşına tiranlar tayfası
Saldırır üzerine, karına, çocuğuna,
Düşer çimenlere çiy yerine kan damlası.

'Öç duygusu kaplar sonra her yanını
Öfkeyle bastırırsın kana susayan dudaklarını
Kana kan, göze göz, dişe diş—yanlışa yanlışla
Karşılık verme ama ne kadar güçlü olsan da.

'Birds find rest, in narrow nest
When weary of their winged quest
Beasts find fare, in woody lair
When storm and snow are in the air.

'Asses, swine, have litter spread
And with fitting food are fed;
All things have a home but one—
Thou, Oh, Englishman, hast none!

'This is slavery—savage men
Or wild beasts within a den
Would endure not as ye do —
But such ills they never knew.

'Kuşlar dinlenmek için döner yuvaya
Kanatları başlayınca giderek yorulmaya
Ne zaman ki fırtına kopar düşer kar
İnlerine çekilir bütün hayvanlar.

'Eşekler, domuzlar uzaklaşmaz sürüden
Tıkınır dururlar ne varsa önlerine sürülen,
Biri dışında yeri yurdu belli her şeyin—
Sen, Ey İngiliz, evin yok mu senin?

'Bu nasıl kölelik ki ne bir barbar
Ne ininde yabanıl bir hayvan var
Çektiğin çileyi çekebilecek—
Böylesi bir belayı kim bilecek?

'What art thou Freedom? O! could slaves
Answer from their living graves
This demand—tyrants would flee
Like a dream's dim imagery:

'Thou art not, as impostors say,
A shadow soon to pass away,
A superstition, and a name
Echoing from the cave of Fame.

'For the labourer thou art bread,
And a comely table spread
From his daily labour come
In a neat and happy home.

'Nesin sen Özgürlük? Ah! o köleler
Cevap verebilseydi o canlı cenazeler
Haklarını alabilseydi, tiranlar tüyerdi
Karanlıkta dağılan bir düş gibi:

'Sahtekârların dediği gibi sen,
Bir gölge değilsin geçip giden,
Ne bir hurafesin, ne sırf bir isimsin
Yankılanan ininden Şöhret'in.

'Sen, bir ekmek, işçi için
Ve güzel bir sofra demeksin
Her gün emekle elde edilen
Dirlik düzenlik, umut veren.

'Thou art clothes, and fire, and food
For the trampled multitude—
No—in countries that are free
Such starvation cannot be
As in England now we see.

'To the rich thou art a check,
When his foot is on the neck
Of his victim, thou dost make
That he treads upon a snake.

'Thou art Justice—ne'er for gold
May thy righteous laws be sold
As laws are in England—thou
Shield'st alike the high and low.

'Üst baş, yiyecek, yakacak demeksin
Ezilmiş aşağılanmış kalabalıklar için—
Özgür ülkelerde hiç rastlanmaz
Böylesi bir kıtlık asla bulunmaz,
Bugün İngiltere'de gördüğümüz.

'Zengine engel olursun,
Elini ayağını bağlarsın
Oturduğunda gırtlağına kurbanının
Ezmesin diye başını bir yılanın.

'Adalet sensin—altınla tartılmayan
İngiltere'deki yasalar gibi satılmayan
Doğru dürüst yasalar koyarsın
Efendiyi fakiri aynı kalkanla korursun.

'Thou art Wisdom—Freemen never
Dream that God will damn for ever
All who think those things untrue
Of which Priests make such ado.

'Thou art Peace—never by thee
Would blood and treasure wasted be
As tyrants wasted them, when all
Leagued to quench thy flame in Gaul.

'What if English toil and blood
Was poured forth, even as a flood?
It availed, Oh, Liberty,
To dim, but not extinguish thee.

'Rahiplerin yaygara yaptıkları konuların
Doğru olmadığını söyleyen insanların
Tanrının lanetine uğramayacağını bilen
Akıl sensin ki her daim özgürdür iraden.

'Zafersin sen, öyle bir zafersin ki
Can ve mal senle olmaz zayi
Birleştiğinde tiranların hepsi
Söndürmek için Galya'daki ateşi.

'Ama döküldüğünde İngiliz kanı
Sular seller gibi kaplayıp her yanı,
Ah Özgürlük, ne işe yaradı
O rüzgâr ki ateşini harladı?

'Thou art Love—the rich have kissed
Thy feet, and like him following Christ,
Give their substance to the free
And through the rough world follow thee,

'Or turn their wealth to arms, and make
War for thy beloved sake
On wealth, and war, and fraud—whence they
Drew the power which is their prey.

'Science, Poetry, and Thought
Are thy lamps; they make the lot
Of the dwellers in a cot
So serene, they curse it not.

'Aşksın sen eli ayağı öpülen
İsa gibi ardından gidilen
Zenginden alıp yoksula verirsin
Hayatın fırtınasında deniz fenerisin,

'Kimi döker paraları sarılır silahına
Cenge girer kelle koltukta senin uğruna,
Varlıktan, savaştan, sahtekârlıktan
Aldıkları güç av olaraktan.

'Bilim, Düşünce ve Şiir
Parlak bir ışık gibidir
Dingin kılar kulübedekileri
Duyulmaz lanet ettikleri.

'Spirit, Patience, Gentleness,
All that can adorn and bless
Art thou—let deeds, not words, express
Thine exceeding loveliness.

'Let a great Assembly be
Of the fearless and the free
On some spot of English ground
Where the plains stretch wide around.

'Let the blue sky overhead,
The green earth on which ye tread,
All that must eternal be
Witness the solemnity.

'Ruh, Sabır, Nezaket hepsi,
Süsler ve kutsar seni
Sözler değil hareketler anlatsın
Müthiş güzelliğini kuşatsın.

'Topla o büyük Meclisi
Cesurun ve özgürün sesi
Üzerinde bir karış toprağının
İngiltere'nin geniş ovalarının.

'Yukarıdaki mavi gökyüzünde,
Ayak bastığın yeşil yeryüzünde,
Her şey sonsuz olmalı
Görkemle kutsanmalı.

'From the corners uttermost
Of the bounds of English coast;
From every hut, village, and town
Where those who live and suffer moan,

'From the workhouse and the prison
Where pale as corpses newly risen,
Women, children, young and old
Groan for pain, and weep for cold—

'From the haunts of daily life
Where is waged the daily strife
With common wants and common cares
Which sows the human heart with tares—

'En uzak kıyısından, en ücra köşesinden
İngiltere sahillerinin enginlerinden
Her kulübeden, köyden, kasabadan
İnleyen ve sızlanan insanlardan,

'Fabrikalardan, hapishanelerden
Bitkin ölülerin yeni doğduğu yerden
Kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar
Acıdan inleyenler, soğuktan donanlar—

'Gündelik hayatın hayaletlerinden,
Yevmiyeli işçilerin geçim derdinden,
Temel sorunlar, temel ihtiyaçlar,
İnsan yüreğine ekilen burçaklar.

'Lastly from the palaces
Where the murmur of distress
Echoes, like the distant sound
Of a wind alive around

'Those prison halls of wealth and fashion,
Where some few feel such compassion
For those who groan, and toil, and wail
As must make their brethren pale—

'Ye who suffer woes untold,
Or to feel, or to behold
Your lost country bought and sold
With a price of blood and gold—

'Nihayet saraylardan
Sıkıntılı mırıltılardan
Gelen yankıların hepsi
Uzak bir rüzgârın sesi

'Zindanlarında zenginliğin ve modanın,
Merhamet duyguları ancak birkaçının
İnleyenler sızlananlar için feryat figan
Kardeşlerinin kansızlığından—

'Sizler anlatılmaz dertler çeken,
Alınıp satıldığını gün gibi gören,
Ülkenizin yok pahasına,
Kan ve altın fiyatına—

'Let a vast assembly be,
And with great solemnity
Declare with measured words that ye
Are, as God has made ye, free—

'Be your strong and simple words
Keen to wound as sharpened swords,
And wide as targes let them be,
With their shade to cover ye.

'Let the tyrants pour around
With a quick and startling sound,
Like the loosening of a sea,
Troops of armed emblazonry.

'Yüce meclis bir karar alsın
Ve onu görkemle açıklasın
Ölçülü biçili sözlerle desin ki
Özgürsünüz, özgür doğdunuz mademki—

'Güçlü ve basit sözcüklerin
Keskin kılıçlar gibi kessin
Ki geniş kalkanlara benzer
Korusun seni o gölgeler.

'Tiranlar etrafta bağırıp dursun
Sesleri sağa sola savrulsun
Parçalansın dalgaları gibi denizin,
Armaları silahlı askerlerin.

'Let the charged artillery drive
Till the dead air seems alive
With the clash of clanging wheels,
And the tramp of horses' heels.

'Let the fixed bayonet
Gleam with sharp desire to wet
Its bright point in English blood
Looking keen as one for food.

'Let the horsemen's scimitars
Wheel and flash, like sphereless stars
Thirsting to eclipse their burning
In a sea of death and mourning.

'Topçu birliği ateşlesin topları,
Diriltene dek ölgün havaları,
Çınlayan tekerleklerin çarpmasıyla,
Atların yere vuran toynaklarıyla.

'Parlak süngüler takılsın
Keskin ağızları kanla ıslansın
Batsın sivri ucu İngiliz kanına
Saplanan bakışlar gibi avına.

'Süvarilerin palaları savrulsun
Kayan yıldızların ışıkları çaksın
Kana susayan bir güneş tutulması
Ölümün denizine gömülsün yası.

'Stand ye calm and resolute,
Like a forest close and mute,
With folded arms and looks which are
Weapons of unvanquished war,

'And let Panic, who outspeeds
The career of armed steeds
Pass, a disregarded shade
Through your phalanx undismayed.

'Let the laws of your own land,
Good or ill, between ye stand
Hand to hand, and foot to foot,
Arbiters of the dispute,

'Dik durun kendinizden emin,
Sık ormanları gibi sessizliğin,
Kavuşmuş kollarınızla gözlerinizin bakışları
Amansız bir savaşın silahları,

'Panik, bırakın geçsin
Savaş atlarına sürat versin
Bir gölge gibi umursanmadan
Yılmaz alayınızın yanından.

'Dirliği adına memleketinizin
Kol kola girin, sırt sırta verin,
Yasalar geçerli olsun aranızda
Arabuluculuk yapsın kavganızda,

'The old laws of England—they
Whose reverend heads with age are gray,
Children of a wiser day;
And whose solemn voice must be
Thine own echo—Liberty!

'On those who first should violate
Such sacred heralds in their state
Rest the blood that must ensue,
And it will not rest on you.

'And if then the tyrants dare
Let them ride among you there,
Slash, and stab, and maim, and hew,—
What they like, that let them do.

İngiltere'nin eski kanunları
Muhteremlerin ağarmış sakalları,
Sağduyulu günlerin çocukları,
Yükselmeli kutsal seslerinden
O yankı, adına Özgürlük denen!

'Kim çiğnediyse ilkin
Kutsal müjdesini devletin,
Akan kan ondan sorulsun,
Günahı onun boynuna olsun.

'Tiranlar salıverirse sonra
Yaralama, bıçaklama, sakatlama,
Kol gezerse aranızda durmadan
Bırakın geçsinler engel olmadan.

'With folded arms and steady eyes,
And little fear, and less surprise,
Look upon them as they slay
Till their rage has died away.

'Then they will return with shame
To the place from which they came,
And the blood thus shed will speak
In hot blushes on their cheek.

'Every woman in the land
Will point at them as they stand—
They will hardly dare to greet
Their acquaintance in the street.

'Kavuşmuş kollarınız, sabit bakışlarınız,
Korkunuzdan daha az şaşkınlığınız,
Dikin gözlerinizi üzerine katillerin,
Ölümüne kadar öfkelerinin.

'O zaman utanç içinde gidecekler,
Geldikleri yere geri dönecekler
Ve döktükleri kan konuşacak,
Yanakları kıpkırmızı olacak.

'Bütün kadınları ülkenin
İçine bakacak gözlerinin
Selam vermeye yüzleri olmayacak
Hepsi kötülükleriyle tanınacak.

'And the bold, true warriors
Who have hugged Danger in wars
Will turn to those who would be free,
Ashamed of such base company.

'And that slaughter to the Nation
Shall steam up like inspiration,
Eloquent, oracular;
A volcano heard afar.

'And these words shall then become
Like Oppression's thundered doom
Ringing through each heart and brain,
Heard again—again—again

'Rise like Lions after slumber
In unvanquishable number
Shake your chains to earth like dew
Which in sleep had fallen on you
Ye are many—they are few.'

'Ve savaşlarda gerçek savaşçılar
Tehlike'yle cesurca kucaklaşanlar
Görecek özgür olması gerekenleri,
Utançla karşılayacak böylesi bir kaderi.

'Ulus'a musallat olan katliam
Buharlaşıp gidecek tastamam,
Esin misali; bir belagat, bir kehanet,
Volkan patlaması duyulacak nihayet.

'O zaman bu şiirin şimşeği
Zulmün kötü kaderi gibi
Çakacak yüreklerde ve akıllarda
Tekrar tekrar, art arda.

'Kalkın Aslanlar gibi uykudan
Sel olup akın sokaklardan,
Silkinin kırın zincirlerinizi korkunç
Çiyler gibi saran uykunuzda sizi—
Siz hıncahınç, onlar bir avuç!'

Byron ve Keats ile birlikte ikinci kuşak Romantik İngiliz şairleri arasında yer alan Shelley'nin İngiliz hükümetinin 1819'da Peterloo, Manchester'da yaptığı katliamın ardından yazdığı **Anarşi'nin Maskesi** (1819) pasif direnişin ilk modern ifadesidir. Grotesk imgelerle örülü 91 kıtadan oluşan bu balad, günümüzdeki benzeri olaylara da işaret eden destansı bir özellik taşır. John Pilger'in sözleriyle *"milyonlarca insanın tekrar kıpırdanmaya başladığı olağanüstü bir olgu. Bu romantizm değil. Latin Amerika toplumlarını sömürülebilen, harcanabilen toplumlar durumuna indiren bütün basmakalıp düşünceleri ve klişeleri unutup, kıtada yazılmaya başlayan destana dikkat çeken"* tarihsel bir gerçeklik. Karl Marx, Oscar Wilde, George Bernard Shaw, Bertrand Russell, Upton Sinclair vb. yazarların hayranlığını kazanan 'İngiliz şiirinin meleği' Shelley'nin *"İngilizce yazılmış en büyük siyasi şiiri"* **Anarşi'nin Maskesi** yaklaşık 190 yıl sonra ilk kez Türkçe haykırıyor! Bu sese kulak verelim…

Kapak illüstrasyonu
George Cruikshank (1819)

ISBN 978-975-9056-89-6